

Riu d'Or

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Terme de Sant Fruitós de Bages. (08272 Sant Fruitós de Bages)

Coordenades:

Latitud: 41.74995
Longitud: 1.87666
UTM Est (X): 406604
UTM Nord (Y): 4622624

Classificació

Número de fitxa 08213-104
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: La forta pressió urbanística i industrial de la zona fan perillar els trams superiors d'aquest important curs fluvial.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Pública
Titular: Agència catalana de l'aigua
Fitxes associades:
[Entorn del riu Llobregat](#)
[Goigs de Sant Fruitós](#)
[Torrent Bo](#)
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dt., 27/12/2005 - 01:00

Descripció

Curs fluvial permanent que travessa el terme de Sant Fruitós de Bages en sentit NO-S-E, convertint-se en el segon curs fluvial en importància del terme. El seu naixement es produeix al veí terme de Santpedor, vora les serralades de Castellnou de Bages i discorre en sentit S, travessant el terme de Santpedor, vers el de Sant Fruitós de Bages. L'entrada al municipi es realitza pel cantó O dels Plans de Santa Anna, travessant per sota de la C-16, des d'on es dirigeix vers el polígon industrial Riu d'Or. Allà rep l'aportació del Torrent dels Gitanos, també provinent de Santpedor. Després de la intersecció de tots dos cursos fluvials, es dirigeix cap al poble de Sant Fruitós de Bages. A l'entrada del nucli, el riu és creuat pel pont del riu d'Or, que permet el pas al poble venint de Manresa per la N-141. La seva aproximació al poble de Sant Fruitós, delimita pel seu cantó O l'espai conegut com a Horta de Sant Fruitós, prop de la sagrera, regant bona part dels horts de la zona. Als peus d'aquesta zona, poc abans d'entrar al poble, rep les aigües del Torrent Bo. Allà es situa el lloc més profund del riu d'Or, un petit remans anomenat "La Gola", que antigament es convertia en un lloc de banys pels nens de Sant Fruitós. Des d'allà s'encamina en direcció a migdia vers el riu Llobregat per la zona "Dels Plans". En aquest indret l'atravessen per sobre l'antic camí de Sant Fruitós a Viladordis, i l'actual autopista A-18 de Terrassa a Manresa. Des d'allà es dirigeix vers la zona de les costetes fins el riu Llobregat. Com a zona d'interès destaca per tractar-se del segon curs fluvial en importància del terme de Sant Fruitós, mantenint una densa vegetació i un interessant bosc de ribera en galeria que es combina amb petits retalls de bosc ripari a les fondalades. Destaquen espècies com l'alber, el pollancre, el salze i el freixe de fulla petita. A nivell faunístic, a l'igual que el torrent de les Feixes, aquest espai s'ha convertit en un important lloc de refugi d'aus migratoris, algunes de les quals tenen els seus espais de cria en aquest indret. Destaquen espècies com l'esmerla, el tudó, la tòrtora, el xoriguer etc.. Com bona part del Pla de Bages, l'amenaça més important d'aquest curs fluvial ve donada per les agressions urbanístiques i la pressió industrial. També compta amb l'impacte que suposen el gran nombre de comunicacions que el travessen, com és el cas de l'eix transversal C-25, l'autopista C-18 de Terrassa a Manresa, l'eix del Llobregat C-16, a més de les nombroses carreteres i camins secundaris. Aquesta proliferació de comunicacions, fa augmentar encara més el creixement dels polígons i les urbanitzacions. Una altra de les amenaces més importants amb les que compta és l'elevat grau de salinització de les seves aigües, ja que rep de manera directa les filtracions dels residus del runam salí de Potasses del Llobregat S.A. al veí municipi de Sallent, que des de fa any contamina els seus aqüífers.

Observacions:

El nom de riu d'or, és l'origen del topònim del municipi veí de Santpedor, que ve a ser la contracció de Sant Pere d'Or, en referència a la parròquia -Sant Pere-, del riu d'Or.

Història

Aquest riu fou conegut al seu pas pel terme de Sant Fruitós, i al llarg de tota l'Edat Mitjana, amb el nom de riu de Sant Fruitós. No fou fins almenys el segle XVIII en que no es conegué com a Riu d'Or, unificant la nomenclatura amb el terme de Santpedor- població a la qual ofereix el nom-. El seu pas pel poble de Sant Fruitós fou vital per l'economia de la vila, ja que la sagrera originària es troba assentada al junyent d'aquest riu amb el torrent bo, creant una terrassa d'extraordinària fertilitat, que fou coneguda com l'Horta de Sant Fruitós. L'any 965 apareixen les primeres referències, quan Osan i la seva esposa El-lo varen vendre a Sal-la unes cases amb cort, colomar, clos i hort que tenien per compra al comtat de Manresa, al riu de Sant Fruitós. SALVADÓ (2003:81) Les referències a aquest indret i al riu de Sant Fruitós al seu pas per aquesta horta són abundantíssimes fins el segle XVI. Riu avall, en direcció a la seva confluència amb el riu Llobregat, es coneix l'existència d'un altre nucli de poblament molt antic que es mantingué almenys fins el segle XII, i que fou conegut com a Vil·la d'Èlsia. Segurament es tractava d'un petit llogarret de cases, al costat del qual hi havia una palanca que permetia el pas del riu. Així, al segle XI es coneix la venda d'uniques terres ubicades a la palanca del vilar que fou d'Èlsia, properes al riu d'Or, aquestes terres termenejaven a

migdia , amb la palanca que travessa el riu Llobregat i el camí que va a Manresa. SALVADÓ (2003:145)

Bibliografia

AA.DD. (1997). Guia d'espais d'interès natural del Bages CEB. Manresa. AA.DD. (2003). Guia del Bages. Els municipis i el seu patrimoni històric, artístic i natural. CEB. Manresa.

